

SKLADNO IN UREJENO

Čeprav je interior prva »koža«, ki nas obdaja, prostor, v katerem živimo, delamo, se sproščamo, rekreiramo in zabavamo, je pri nas kultura njegovega oblikovanja tako med večino arhitektov kot med večino naročnikov odrinjena na rob oziroma v fazo, ko po navadi – pri javnih investicijah pa skoraj zagotovo – že davno zmanjka energije in denarja za »veliki finale«. Pa ne za bivalni luksuz, temveč že za osnovno bivalno estetiko, kot je skladno, čeprav skromno, urejen prostor. Kakšen je povprečen slovenski interior, nam zelo zgovorno odkrije slovenski eksterier – živimo v popolni prostorski zmedbi. Del krivde lahko pripišemo sodobnemu pomanjkanju splošne bivalne kulture, ki bi jo morali osvojiti že skozi osnovnošolski kurikulum. Brez nje se povprečni arhitekti zadovoljijo s povprečnimi načrti, pri interierju že zgolj z dispozicijo opreme (in v takih načrtih je ponavadi tudi le-ta slaba), povprečni naročniki pa so prepričani v svoje samograditeljsko znanje in sposobnosti. Tako je povprečna slovenska bivalna kultura, še v 70ih letih prejšnjega stoletja na zavirljivo visoki ravni, danes namišljena avtohtona domačnost, ki se kaže v pretežno rumenih stenah in PVC imitaciji hrastovega ali bukovega furnirja.

Drugi del krivde nosi vulgarna birokratizacija arhitekturnega načrtovanja, ki ustvarja umetne, nesmiselne standarde in nadstandarde. Tako sodobno arhitekturo, še posebej, ko jo načrtujejo povprečni arhitekti, oblikujejo predvsem predpisi in pravilniki – protipožarna varnost, energetska učinkovitost, akustika, varstvo pri delu in promet. Nove hiše, vrtci, šole, zdravstveni domovi, hoteli, trgovske hale in poslovne hiše imajo danes številne (potrebne in nepotrebne) certifikate, načrte, dokumente, elaborate in dokazila, torej vse papirje za namišljeno ekonomsko uspešnost in pravno zaščito, nimajo pa ARHITEKTURE in INTERIERJA.

Kako slabi so povprečni interierji, kaže tudi dejstvo, da začne večina le malo bolj zahtevnih lastnikov svoje novo stanovanje ali delovni prostor takoj radikalno prenavljati – rušijo stene, predstavljajo kopalnice, sanitarije in kuhinje, zapirajo balkonske lože. Večina, in na srečo je le-teh vedno več, se radikalnih prenov loti z arhitekti, ki znajo iz slabih sestavin narediti izvrstno sladico. Kot to že vrsto let počnejo AKSL arhitekti.

Špela Leskovic in Aleša Košaka sem spoznala leta 2003, ko sem za eno od arhitekturnih revij pripravljala članek o takrat novi ljubljanski restavraciji Cubo v Zelenem trikotniku. S svojim prvim »resnim« projektom sta arhitekta postavila nova ambientalna merila in sprožil val kakovostnega oblikovanja gostinskih lokalov. Naše naslednje srečanje je bilo že v mariborskem Rožmarinu. Ob vstopu v oba prostora me je takoj presenetila ambientalna udobnost. Preprosta urejenost. Zadržanost oblik. Barvna drznost. Skladnost in bogastvo materialov in tekstur. Natančno domišljeni in izvedeni detajli. Kompozicija svetlobe in senc. Transparentnost in intimnost ambientov. Komplementarnost dekoracije in funkcije. Arhitekturno branje in razumevanje obstoječe prostorske strukture. Spoštovanje in duhovito preoblikovanje tradicionalnih elementov. Mojstrstvo skladnosti in urejenosti. Z vsemi temi za oblikovanje ambientov nujno potrebnimi atributi se ponašajo tudi vsi njihovi naslednji tako javni kot zasebni interierji. Ki jim do popolnosti manjka le to, da bi bili manj popolni.

Maja Ivanič

DESSA

INTERIERJI_AKSL arhitekti

Studio AKSL arhitekti sta leta 2000 ustanovila Špela Leskovic in Aleš Košak. Oba sta diplomirala na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani. Specializirana sta za oblikovanje interierjev, zasnovala pa sta tudi nekaj enodružinskih hiš, številne scenografije in oblikovala unikatne kose pohištva. Arhitekturni studio AKSL arhitekti je bil leta 2008 nominiran za Plečnikovo medaljo z Restavracijo Rožmarin, leta 2009 in 2010 pa za nagrado Contractworldaward v skupini New Generation s projektoma Restavracija Valvas'or in kavarna Rog.

Galerija Dessa
kuratorji: Maja Ivanič, Tanja Barle, Majda Cajnko
oblikovanje vabila in zgibanke: Nena Gabrovcec
prelom in tisk: Matformat
printanje plakatov: Kopimica Drago
razstavo sofinancira: Ministrstvo za kulturo RS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

november/december 2013

2

4

5

6

3

1_Valvas'or, Ljubljana, 2008, foto M. Kambič
2_Stanovanje ST, Ljubljana, 2010, foto M. Kambič
3_Stanovanje KL, Ljubljana, 2008, foto M. Kambič
4_Evergreen, Smednik, 2010, foto M. Kambič
5,6_13, Ljubljana, 2013, foto A. Hribar
7_Kavarna Rog, Ljubljana, 2010, foto M. Paternoster